

майбутньому матимуть високий рівень фізичної підготовки та знання, вміння й навички для самостійних занять фізичними вправами.

Висновки. Позитивною стороною сучасних технологій фізичної освіти є те, що вони орієнтовані, перш за все, на інтереси студентів, що підвищує їх рівень мотивації до спорту і зацікавленість до занять фізкультурою. Для використання новітніх технологій, педагог повинен усвідомлювати їх значущість, що в свою чергу потребує від нього додаткової підготовки в цих галузях.

У висновку варто додати, що навчання студентів за інноваційними технологіями є вкрай важливим завданням. Причиною цього виступає високі вимоги роботодавця до молодих спеціалістів, зокрема, творчість, мобільність, моральна зрілість, конкурентоспроможність, фізична підготовка, готовність активно діяти в умовах сучасних реалій, що можливо сформувати ще під час навчання.

Список використаних джерел:

1. Москаленко Н.В. Інноваційні підходи до теоретичної підготовки у фізичному вихованні : [навч. посіб] / Н.В. Москаленко, Т.Г. Кожедуб. – Дніпропетровськ, 2015. – 108 с.

2. Сороколіт Н. Впровадження варіативних модулів навчальної програми з фізичної культури в учнів восьмих класів / Сороколіт Наталія // Спортивний вісник Придніпров'я. – 2017. – № 3. – С. 184–188.

3. Приходько В.В., Салов В.О., Чернігівська С.А., Вілянський В. М. /Реформа фізичного виховання бакалаврів у вітчизняній вищій школі (компетентнісний підхід) МОНУ, Державний ВНЗ "Національний гірничий університет". – Дніпропетровськ : НГУ, 2016. – 322 с.

4. Навчальний посібник: «Інноваційні технології фізичного виховання студентів» / за заг. ред. Вихляєва Ю. М.; – КПІ ім. Ігоря Сікорського. Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського. 2018 – 543 с.

5. Сороколіт Н. С. Удосконалення фізичного виховання учнів 5-9 класів із застосуванням варіативних модулів навчальної програми : автореф. дис. ... канд. наук з фіз. виховання та спорту : [спец.] 24.00.02 "Фіз. культура, фіз. виховання різних груп населення" / Сороколіт Наталія Стефанівна ; Львів. держ. ун-т фіз. культури. – Л., 2015. – 20 с.

6. Фізична культура в школі: навчальна програма для 5–9 класів загальноосвіт. навч. закладів. – Київ : Літера ЛТД, 2018. – 368 с.

УДК 37.0:37.013(477)

ПЕДАГОГІЧНА КОМПЕТЕНТНІСТЬ ВИКЛАДАЧА ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ ЯК СКЛАДНИК ЗАГАЛЬНОЇ ОСВІТИ В УНІВЕРСИТЕТІ

Петренко Н. В., канд. пед. наук., доцент
e-mail: petrenkonv@i.ua

Миколаївський національний аграрний університет

Ключовими поняттями нашого дослідження є поняття: «компетентність», «компетенція», «професійна компетентність», «педагогічна компетентність», «викладач фізичного виховання», «педагогічна компетентність викладача

фізичного виховання», «методична робота». Одним із ключових понять дослідження є термін «педагогічна компетентність викладача фізичного виховання». Оскільки поняття «компетентність» визначається неоднозначно, вважаємо за доцільне розглянути його зміст та розкрити зв'язок з іншим близькоспорідненим поняттям – «компетенція». Поняття «компетентність» трактується як: властивість за значенням компетентний, тобто який [1: 560]: 1) має достатні знання в якій-небудь галузі; 2) з чим-небудь добре обізнаний; 3) ґрунтується на знанні; кваліфікований; 4) має певні повноваження; досвідченість суб'єкта у певній сфері [2: 27]; здатність успішно задовольняти індивідуальні й соціальні потреби, діяти й виконувати поставлені завдання [3: 60]; динамічна комбінація знань, вмінь і практичних навичок, способів мислення, професійних, світоглядних і громадянських якостей, морально-етичних цінностей, яка визначає здатність особи успішно здійснювати професійну та подальшу навчальну діяльність; результат навчання на певному рівні вищої освіти.

Поняття «компетентність» розглядається як спроможність кваліфіковано здійснювати діяльність, виконувати завдання або певного виду роботу, при цьому містить набір знань, навичок та відносин, що дають змогу особистості ефективно здійснювати діяльність або виконувати певні функції, спрямовані на набуття визначених стандартів у галузі професії або виду діяльності.

На думку Н. М. Бібік, компетентність – стосовно структури змісту освіти, який побудовано в сучасних стандартах за галузевим принципом і в програмах – за предметним, – виводить мета рівень, універсальний, що в інтегрованому вигляді представляє освітні результати, які досягаються не лише засобами змісту освіти, але й соціальної взаємодії; як у міжособистісному, так і в інституційному культурному контексті [4: 46].

Проблема узгодження змісту понять «компетентність» і «компетенція» виступає сьогодні в українському науковому просторі як проблема часто суб'єктивної інтерпретації. Розглянемо існуючі визначення поняття «компетенція» та з'ясуємо загальне та відмінне між поняттями «компетентність» і «компетенція».

Аналізуючи зміст понять «компетентність» і «компетенція» у вітчизняному науковому просторі, С. О. Сисоєва пише, що компетенція у нашому розумінні – це визначена норма стосовно неперервної освіти, яка задається освітніми стандартами і використовується для формування вимог до результатів навчання, а компетентність – це інтегрована особистісна якість людини (її капітал), що формується на етапі навчання, остаточно оформлюється і розвивається у процесі практичної діяльності та забезпечує компетентний підхід до вирішення професійних завдань. Компетентність є оцінною характеристикою особи. Компетентності особи є її особистісним капіталом і результатом навчання у різних формах формальної, неформальної та інформальної освіти.

Л. Л. Хоружа, досліджуючи проблеми впровадження компетентнісного підходу у професійну підготовку фахівців, акцентує увагу на тому, що потрібно чітко розмежовувати поняття "компетентність" і "компетенція". Звертаючись до

праць А. Вербицького, який для визначення якості професійної діяльності вибрав категорії об'єктивності та суб'єктивності умов, дослідниця дійшла висновку, що об'єктивні умови (обов'язки, права та сфера відповідальності людини) будуть мати статус компетентностей, а суб'єктивні (психофізіологічні, соціальні, особистісні, духовні та професійні якості) – компетенцій. Тому для виокремлення набору компетенцій майбутніх фахівців слід провести кваліфікаційну диференціацію у визначенні змісту компетенцій відповідно до ступенів освіти і професійного поля діяльності, узгодити це з потребами ринку праці.

В. В. Краєвський та А. В. Хуторський розрізняють терміни «компетентність» і «компетенція», пояснюючи, що компетенція в перекладі з латинської "competentia" означає коло питань, щодо яких людина добре обізнана, пізнала їх і має досвід. Компетентність у визначеній галузі – це поєднання відповідних знань і здібностей, що дозволяють обґрунтовано судити про цю сферу й ефективно діяти в ній. На цій основі науковці вважають за потрібне ввести в обіг поняття "освітні компетенції" як складні узагальнені способи діяльності, що їх опановує учень під час навчання, і компетентність є результатом набуття компетенцій.

Л. Канішевська зазначає, що компетентність ґрунтується на знаннях і вміннях, але ними не обмежується, охоплюючи особистісне ставлення людини до них, а також її досвід, який дає змогу ці знання "вплести" в те, що вона вже знала, та спроможність збагнути життєву ситуацію, у якій вона зможе їх застосувати [4: 107]. Тому кожна компетентність побудована на поєднанні пізнавальних ставлень і практичних навичок, знань і вмінь, цінностей, емоцій, поведінкових компонентів, тобто усього того, що можна мобілізувати для активної дії.

Дослідники зазначають, що загальноосвітні компетенції потрібні не для всіх видів діяльності, у яких бере участь людина, а тільки для тих, що охоплюють основні освітні сфери й навчальні предмети. Такі компетенції відбивають предметно-діяльнісний складник загальної освіти і мають забезпечувати комплексне досягнення його цілей. На думку дослідників, уведення поняття освітніх компетенцій в нормативний і практичний складники освіти дозволяє розв'язувати проблему, коли учні можуть добре опанувати необхідними теоретичними знаннями, але наражаються на значні труднощі в діяльності, що вимагає застосування цих знань для розв'язання конкретних завдань чи проблемних ситуацій. Освітня компетенція припускає засвоєння учнем не відокремлених один від одного знань і вмінь, а оволодіння комплексною процедурою, у якій для кожного виділеного напряму наявна відповідна сукупність освітніх компонентів, що мають особистісно діяльнісний характер.

Поняття «компетенція» трактується як: добра обізнаність із чим-небудь; коло повноважень якої-небудь організації, установи або особи; відчужена від суб'єкта, наперед задана соціальна норма (вимога) до освітньої підготовки учня, необхідна для його якісної продуктивної діяльності в певній сфері, тобто соціально закріплений результат; єдина (узгоджена) мова для опису

академічного і професійного профілів і рівнів вищої освіти; певні внутрішні потенційні, приховані психологічні новоутворення (знання, уявлення, програми дій, системи цінностей і відносин), які потім виявляються у компетенції людини як актуальних, діяльнісних проявах; знання і досвід у тій чи іншій сфері діяльності; комбінація характеристик (щодо знань й їхнього застосування, навичок, обов'язків і позицій й використовуються для опису рівня або ступеня, у яких людина може продемонструвати їх). У цьому контексті компетенція або набір компетенцій означають, що людина може виявити певні здібності або навички й виконати завдання так, що це дозволить оцінити рівні досягнень. Компетенції можуть демонструватися й, отже, оцінюватися.

Висновки. Таким чином, актуальною проблемою сьогодення є не тільки удосконалення предметної компетентності викладача вищої школи, а й формування його педагогічної компетентності. Готовність майбутніх фахівців фізичного виховання і спорту до застосування інноваційної, майбутньої професійної діяльності, та самовдосконалення. Теоретичний аналіз показав, що відокремлення ключових компетенцій залежить від цінностей певного соціуму, від того, що робить людину успішною соціально, економічно й особистісно не лише в школі, але і під впливом родини, друзів, роботи, політики, релігії, культури тощо.

Список використаних джерел:

1. Великий тлумачний словник сучасної української мови (з дод. і допов.) / Уклад. і голов. ред. В. Т. Бусел. – К. : Ірпінь : ВТФ «Перун», 2005. – С. 560.
2. Бех І. Д. Теоретико-прикладний сенс компетентнісного підходу в педагогіці / І. Д. Бех // Педагогіка і психологія: Вісник АПН України. – 2009. – №2. – С. 27-33.
3. Компетентнісний підхід у сучасній освіті: світовий досвід та українські перспективи / [Н. М. Бібік, Л. С. Ващенко, О. І. Локшина та ін.]. – К. : К.І.С., 2004. – 112 с.
4. Бібік Н. М. Компетентнісний підхід: рефлексивний аналіз застосування / Н. М. Бібік // Компетентнісний підхід у сучасній освіті: світовий досвід та українські перспективи: Бібліотека з освітньої політики / Під заг. ред. О. В. Овчарук. – К.: К.І.С., 2004. –112 с. – С. 46.
5. Канішевська Л. Підготовка майбутніх учителів початкових класів до формування комунікативної компетентності учнів початкової школи у позаурочній діяльності / Л. Канішевська // Компетентнісно зорієнтована освіта: якісні виміри: монографія. – К.: Київ. ун-т ім. Б. Грінченка, 2015. – 368 с. – С. 107.